

de nøies med. Kunde Fæstningen udenfor Skudvidde omgives med et under alle Omstændigheder impassabelt Belte, saa behøvedes til Forsvaret alene ingen Besætning. Man maa altsaa forsaavidt stjelne mellem en „stor“ og en „stærk“ Fæstning. Vanskeligheden ved at gjøre en stor Hovedstad, der indeholder uburderlige Skatte, til en stærk Fæstning, naar der kun kan raades over en svag Besætning, ligger netop i, at den tillige maa være uforholdsmæssig stor. Medens en udelukkende eller overveiende militær Plads, en befæstet Veir eller Vignende kan nøies med en snevrere Omkreds af Forsvarsværker, fordi den ikke behøver at falde for et Bombardement, naar den ellers har fornødne skudfaste Rum, saa er det modsatte Tilfældet med en stor og rig Stad, der ved Beskydning kan tvinges til Overgivelse. I hvor høi en Grad denne Beskydning maa være „virkelig“ for at fremtalcbe Overgivelsen er vistnok vanskeligt forud at bedømme, og endnu vanskeligere vil det under Artilleriets forhavende hurtige Udvikling være at forudsige paa hvilke Afstande nu og i Fremtiden en Beskydning vil ophøre at være „virkelig“, naar man veed, at det moderne Feltstyts Skyder ret godt paa over 1 Mil, navnlig naar Skiven har en halv Kvadratkilometers Omfang. Det er indlysende, at Radius i den Fæstningscirkel, der skal beskytte en rig Hovedstad, maa være betydelig længere end den tilsvarende for en anden befæstet militær Plads. Derfor maa Kjøbenhavns Fæstning være „stor“, have en vid Omkreds og lang Forsvarslinie, og der er allerede ovenfor gjort opmærksom paa, at det Omfang, man nu har foreslaaet at give den, end ikke er tilstrækkeligt mod Nutidens Skyts, end mindre mod Fremtidens. Den foreslaaede Ceuente med Oversvømmelserne og Christianshavns Vold udgjør henved 40,000 Men; den Forsvarslinie, der betegnes ved de fremstødte Forter, udgjør med Amager ca. 54,000 Men ($4\frac{1}{2}$ Mil), og det er denne Linie, som formentlig bør skydes endnu videre frem i Terrainet. Regner man

Søfronterne med, udgjør Forsvarsliniens hele Længde 10—11 Mil.

Hvad nu angaar Besætning til en saadan Fæstning, saa yttres Landssthingsbetænkningen herom: „Henset til, hvor liden Krigserfaring der hidtil habes angaaende Forsvaret af moderne store Fæstninger, maa det anses for umuligt at gjøre nogen nøiagtig Beregning over, hvor talrig en Besætning en sliq Fæstning maa have for at kunne yde et haardnakket Forsvar“. Da Fæstningen imidlertid vil faae en stærk stormfri Ceuente, mener Udvalget at kunne stille noget lavere Fordringer baade til Besætningens Talrigheid og til dens Krigsdygtighed, og slutter sig derfor til Krigsministeriets Overflag, der isjor gif ud paa ca. 35,000 Mand.

Paa nærværende Udvalgs Forespørgsel, har man herom modtaget efterstaaende Fremstilling, der er aftrykt som Bilag.

I Anledning af nævnte Skrivelse skal Udvalgets Flertal bemærke Følgende:

Naar det gjøres gjældende, at Fordringen til Forsvarsstyrken ved Kjøbenhavn formindstes ved den foreslaaede Ordning af Forsvaret paa høire Fløi, vil en saadan Paaastand vistnok vække Forundring. Den strider saavel imod den ovenomtalte Erklæring af 20de Januar 1873 som ogsaa mod den Kjendsgjæring, at ved det nu foreslaaede Fæstningsanlæg er Nordsidens Forsvar væsentlig overladt til den mobile Hærstyrke. Det turde vel i det Hele være tvivlsomt, om Forholdene ved Kjøbenhavn kunne siges at begunstige en svag Besætnings Modstand. Forsvarslinien er delt i saa indbyrdes affidesliggende Afsnit som Amager og Sjællandsfiden, medens denne sidste atter ved Oversvømmelserne deles i tre særlige Afsnit foran Ceuenten. Ogsaa maa det erindres, at, naar der paaberaabes Sammenligning med udenlandske Fæstninger af lignende Omfang, f. Ex. Mez, der med et Omfang af 4 Mil har 34,000 Mandes Besætning, saa udgjør 4 Mil i en fuldstændig Cirkel ikke det samme som 4 Mil, der ligger i to Afsnit af en Cirkel paa 10. Mil,